

2022.196

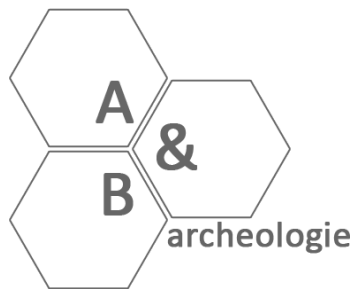
Nota Waregem Brouwerijstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

23-12-2022

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Brouwerijstraat in Waregem (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd diende te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van vier proefsleuven met noordwest-zuidoost oriëntatie. Dit plan werd echter aangepast aan de terreinomstandigheden en de hoge verstoringsgraad. In totaal werden 6 proefsleuven aangelegd over het volledige terrein ter validering van de verstoringsgraad. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 2m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afronding van het onderzoek werden de sleuven opnieuw gedicht.

Het plangebied was ca. 4384m² groot. Hiervan bleek minstens ca. 3205m² vergraven te zijn (voormalige gebouwen betoncentrale, kelders, ...). In totaal werd ca. 120m² onderzocht door middel van proefsleuven ter validering van de verstoringsgraad. Deze valideringsmethodiek kon een goed licht werpen op het archeologisch potentieel van de site, dat in dit geval duidelijk negatief bleek te zijn. Het terrein vertoont immers overal vergravingen, waarbij geen archeologisch erfgoed meer bewaard kan zijn.

De oudste betrouwbare kaart waarop het plangebied is afgebeeld, is de Villaretkaart uit 1745-1748. Het plangebied is op dat moment te situeren in een landelijke omgeving met weinig bebouwing, op ruime afstand ten zuidoosten van de kern van Waregem. De Brouwerijstraat is reeds aanwezig. Het terrein is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, ten zuiden is een bos te zien. Op de Ferrariskaart uit ca. 1777 is het bosbestand danig geslonken; de projectie van het plangebied op die kaart is niet helemaal accuraat, het terrein is opnieuw te situeren ter hoogte van landbouwgronden ten noorden van het bos. Het terrein blijft minstens tot 1910 onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond. Op de topografische kaart van 1862 is voor het eerst een voorloper van Driebek te zien. Meer dan 100 jaar later zijn op de luchtfoto van 1971 twee haakse bouwvolumes te zien in zuidoostelijke hoek van het terrein, ook de huidige loods is aanwezig. De rest van het terrein is op dat moment in gebruik als opslagplaats voor kolen en bouwstoffen. Op de luchtfoto van 1979-1990 zijn de 2 haakse gebouwen niet meer aanwezig en heeft het terrein reeds zijn huidige uitzicht.

Het grondgebied van Waregem wordt van zuidwest naar noordoost/noord doorsneden door de vallei van de Gaverbeek. Ten noordwesten ervan is een hogere oost-west georiënteerde zandrug gelegen die nog verder noordwaarts loopt tot aan de Leievallei; ten zuidoosten ervan is een heuvelzone gelegen die verder doorloopt naar Anzegem en Wortegem-Petegem. Het plangebied bevindt zich buiten de vallei van de Gaverbeek, op overgangsronden naar de heuvelzone in het zuidoosten. Vanaf deze heuvels loopt de Holle Beek naar de Gaverbeek, deze waterlopen bevinden zich op respectievelijk

325m ten noordoosten en 800m ten noordwesten van het plangebied. Het detail van het digitale hoogtemodel toont dat het centrale en zuidoostelijke deel van het terrein (+19 tot +19,30m TAW) wat hogere zijn gelegen dan het noordwestelijke en noordoostelijke deel (+18,20 en +18,60m TAW). Op het terrein kan hoofdzakelijk een matig droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont verwacht worden, die iets lemiger wordt naar het oosten.

Op archeologisch vlak is de omgeving eerder ongekend; enkele recente vooronderzoek brachten geen relevante sporen aan het licht. Op verdere afstand zijn enkele Romeinse vondsten onder de huidige, van oorsprong romaanse kerk van Waregem gekend. Op basis van de landschappelijke, historische en bodemkundige gegevens kan aan het plangebied een gemiddelde verwachting toegekend worden voor het aantreffen van sites met grondsporen uit diverse periodes. De impact van de bouw en nadien sloop van de 20ste-eeuwse gebouwen in de zuidoostelijke hoek van het terrein, en van de opslag van kolen en bouwstoffen, zal vermoedelijk beperkt zijn geweest. Het terrein heeft geen verhoogd potentieel voor in situ bewaring van steentijd artefactensites, daarvoor zijn de landschappelijke (te veraf van een natuurlijke waterbron) en bodemkundige eigenschappen niet gunstig.

Het proefsleuvenonderzoek toonde echter aan dat het terrein sterk tot zeer sterk verstoord is, waarbij geen archeologische sporen werden aangetroffen, maar ook geen archeologisch erfgoed meer aanwezig kan zijn. De verstoringen zijn te linken aan de voormalige betoncentrale uit de jaren '60 en '70.

Gezien de archeologische resultaten en de waargenomen hoge verstoringsgraad wordt **geen verder archeologisch onderzoek** geadviseerd.